

קונטרס

קדֹשֶׁת כ"ג סיון

[יום שליחת האגרות השניות בימי מרדכי ואסתר]

שיחה נוראה ונפלאה מפי כבוד קדֹשֶׁת מורנו ורבנו, עֲטֶרֶת
ראשנו, חיות נפִשֵׁנו, האִי"ש אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה

רבי יצחק שמואל אהרן לעזער שליט"א

בסעודת מצוה דסיום הש"ס של ילד חמוד נ"י מילדי-מוהרא"ש

יום שני כ"ג סיון תשפ"ו

יוצא לאור על ידי חסידי ברסלב

ז"ך סיון תשפ"ו

יבנאל עיר ברסלב, עיר שומרי הלשון, עיר השמחה!

שיחה קדושה בסעודת מצוה לרגל סיום הש"ס של ילד חמד
ממוסדותינו הקדושים – יום כ"ג סיון תשפ"ו

נמסרה בפני ילדי פתחו גרם יאיר ויזרח

"הדו לה' כי טוב כי לעולם חסדו", אנחנו זוכים לשבת יחד בסעודת מצוה של 'סיום הש"ס' על-ידי ילד שהשקיע בזה כמה שנים כדי להגיע אל הזמן הקדוש הזה, ודעו לכם שזו הנחת-רוח הכי גדולה שיכולה להיות לאבינו שבשמים ולצדיקים הקדושים אשר בארץ המה – שילד לוקח לעצמו כזאת משימה קדושה: לעשות סיום הש"ס עוד לפני הבר-מצוה!

והנה נבחר יום מיחד לערך בו את הסיום; היום הוא יום קדוש מאד – 'יוםא דפגרא': יום כ"ג סיון, המזכר במגלת-אסתר (ח, ט): "ויקראו ספרי המלך בעת ההיא בחדש השלישי הוא חדש סיון בשלושה ועשרים בו" – בתאריך היום הזה, כ"ג סיון, נקראו 'ספרי המלך' – כל מקום שכתוב 'המלך' מרמז על מלך-מלכי-המלכים הקדוש ברוך הוא [ובפשטות סובב על אחשורוש], "ויכתב ככל אשר צוה מרדכי אל היהודים" – מרדכי הצדיק צוה לכתב על כל היהודים "ואל האחשדרפנים והפחות ושרי המדינות אשר מהדו ועד פוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם פלשנו ואל היהודים ככתבם וכלשונם – לכלם! "ויכתב בשם המלך אחשורש ויחתם בטבעת המלך" – ומה כתב? "אשר נתן המלך ליהודים אשר בכל עיר ועיר להקהל ולעמד על נפשם להשמיד ולהרג ולאבד את כל חיל עם ומדינה הצרים אתם".

ילדים יקרים, הסכיתו ושמעו איזה ספור מספר פה¹: מתי קרה הנס של מגלת-אסתר? בערב פסח – י"ג ניסן, באותו היום עשה המן את

¹¹ רבי נתן אומר, שספור המגלה הוא בכלל "ספורי-מעשיות משנים קדמוניות", ואם-כן הבה ונחדש קצת את ספור המגלה...

הגורל; כמה ימים יש בין י"ג ניסן לכ"ג סיון? שבועים יום. אם-כן, הבה ונרענן את זכרוננו מה קרה כאן...

בערב פסח היה כל הספור שהכין המן את העץ למרדכי [מה שבפעם הכין לעצמו...], ובאותו הלילה "נדרדה שנת המלך" והכל התהפך - ביום השני של פסח תלו את המן על אותו העץ.

והנה, אחר שעשה המן הרשע את הגורל, מה כתוב? "הרצים יצאו דחופים בדבר המלך" ... "פתשגן הכתב להנתן דת בכל מדינה ומדינה גלוי לכל העמים להיות עתדים ליום הזה" ... הקשיבו היטב ללשון הפסוקים כי מתוכם נלמד דברים נוראים מה קרה ביום הזה: מה כתוב פה? הוציאו 'פתשגן-כתב' - תלו מודעות בכל מקום: "להיות עתדים ליום הזה" - לא כתוב 'למה' להיות עתידים... אכן, לפני-כן כתיב עצת המן - "להשמיד להרג ולאבד", אך כאן כבר לא כתוב 'למה' להיות עתידים... על כל פנים יצא פתשגן הכתב מהמלך, והרצים יצאו דחופים ממש - "והדת נתנה בשושן הבירה... והעיר שושן נבוכה" ... וכתוב שבכל מדינה ומדינה היה "אבל גדול ליהודים", רחמנא לצלן...

וכאמור, זה היה בערב פסח, ובאותה שנה לא ערכו עם-ישראל את 'ליל-הסדר'! כי היו אלה שלשה ימים שבהם גזרה אסתר המלכה צום על כל היהודים, ולא עשו 'ליל-הסדר'...

והנה, היו אז שבועים יום של 'טרור', מדוע? כי שלוחי המלך יצאו אל כל המדינות עם 'פתשגן הכתב' של גזרת המן - 'להשמיד להרג ולאבד', והיו להם שבועים יום של 'טרור' כי אמנם את המן הרשע כבר ביום השני תלו, אבל האגרות שהוא כתב כבר יצאו... כי "הרצים היו דחופים" וכבר שלחו את זה לכל מיני מקומות, והיהודים שמעו את זה... ועל-כן לא הייתה השמחה שלמה על תלית המן ובניו, כי עדין רחפה השאלה: "מה עושים כאן?!"... הרי האגרות יצאו כבר לכל העולם, והכריזו לכלם שבשנה הבאה ביום

י"ג אדר תהא לכאורה רשות לכל הגויים ימח שמם לממש את זממם,
רחמנא לצלן...

וזה מה שקרה ביום הקדוש הזה - כ"ג סיון, שאסתר ומרדכי נכנסו
לאחשוורוש ואמרו לו: 'המלך, צריכים פה ישועה... האגרות כבר
יצאו!...' ענה אחשוורוש: אכן את האגרות שיצאו - אי-אפשר
להשיב... אבל תכתבו אגרות חדשות! ומה תכתבו? שהיהודים
מקבלים רשות "להנקם מאיביהם"!

נמצא שעברו שבועים יום מאז שיצאו האגרות הראשונות, וכבר
יוצאות אגרות חדשות שמבשרות שיכולים היהודים להנקם
מאיביהם, וזה כבר בדיחה... - המלך הזה הוא הפכפך? הנה כותב
ככה, ומיד כותב להפך...

אומרים המפרשים: באגרות החדשות מרדכי הצדיק כתב על האגרות
הראשונות שהן היו זיוף של המן! כלומר, המן קבל את הטבעת של
המלך, והיו לו כבר את התכניות שלו להרוג את כל היהודים, רחמנא
לצלן, וכך הוא כתב וחתם בטבעת המלך, אבל המלך לא חתם על
זה... המן כתב כפי רצונו, ומחמת שאחשוורוש היה חבר שלו - הוא
סמך עליו... אבל לא ידע מה כתוב שם. ועתה, באגרות החדשות
שכתב מרדכי הצדיק, הוא כתב שהכל היה זיוף של המן!

וכידוע, המן הרשע כבר מזמן היה תלוי - הוא ובניו... ולכן הבינו
כלם שאמת דברי מרדכי, והא ראיה - שתלו את המן! והרי תליה זו
המיתה הכי מזלזלת שהיתה באותו הזמן... אם לוקחים חרב
וחותכים את הראש - זה לא כמו שתולים משהו, שזה הבזיון הכי
גדול... וממילא כלם ידעו כבר שהמן הזה הוא זיפן...

אך מה עושים עם זה שהאגרות הגיעו כבר לכל מקום? פותבים
אגרות חדשות! שזה היה ביום הזה - כ"ג סיון - ומסבירים בתוך אלו
האגרות שהכל היה זיוף של המן... וזה מה שהיה כתוב באגרות
השניות: "אשר נתן המלך ליהודים אשר בכל עיר ועיר להקלה

וְלַעֲמַד עַל נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וְלֵאבֹד אֶת כָּל חַיִּל עִם וּמְדִינָה
הַצָּרִים אֹתָם", וְזֶה מָה שֶׁהַסְּבִיר מְרַדְּכֵי הַצְּדִיק, שְׁמָה שֶׁהָיָה כְּתוּב
בְּאַגְרוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת "לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וְלֵאבֹד" - לֹא כְּתוּב מִי הוֹרֵג אֶת
מִי, וְזֶה מָה שֶׁנִּחַתָּם בְּהַסְכָּמַת הַמֶּלֶךְ, וְהֵמֵן הִרְשָׁע הוֹסִיף אַחֵר כִּי
שֶׁהַכּוֹנֵה הִיא שֶׁהַגּוֹיִים יִשְׁמִידוּ חֵס וְשָׁלוֹם אֶת הַיְהוּדִים, וְעַתָּה גְּלָה
מְרַדְּכֵי שְׂזֵה זִיוָף, וּמָה עוֹשִׂים עֲכָשׂוּ? הֲרִצוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ הוּא בְּדִיוֹק
הַפּוֹךְ - שֶׁהַמֶּלֶךְ נוֹתֵן "לְיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל עִיר וְעִיר לְהַקְהֵל וְלַעֲמַד עַל
נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וְלֵאבֹד אֶת כָּל חַיִּל עִם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֹתָם טָף
וְנָשִׁים וְשָׁלָל לְבוֹז" - תִּקְחוּ גַם אֶת כָּל הַכֶּסֶף שֶׁלָּהֶם...

זֶה מָה שֶׁקָּרָה בַּיּוֹם הַזֶּה - כ"ג סִיּוֹן, וְעַל זֶה כְּתִיב בַּמִּגְלָה: "וְנִהְפּוֹךְ
הוּא" - שֶׁהַכָּל נִהְפָּךְ לְגַמְרֵי! גָּלוּ אֶת הַזִּיוָף שֶׁל הֵמֵן הִרְשָׁע, וְהַכָּל
נִהְפָּךְ! וְאִמָּנָם הוּא כָּבֵד נִהְרָג בְּתִלְיָה וְנִקְבָּר בְּתוֹךְ הָאֲדָמָה, אֲבָל מָה
עוֹשִׂים עִם כָּל הָעוֹלָם שֶׁכָּבֵד יוֹדְעִים מִן הַגְּזֵרָה? אֵיךְ מְבַטְלִים אֶת
הַחֲלוּל ה' הַזֶּה? זֶה מָה שֶׁכָּתַב מְרַדְּכֵי הַצְּדִיק בַּיּוֹם הַזֶּה - כ"ג סִיּוֹן!

רַק נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה: מַדּוּעַ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִשְׁאִיר עִם-יִשְׂרָאֵל
בְּכֹזֶה אֲבָל וְצָרָה בְּמִשְׁךָ שְׁבַעִים יוֹם?... אִם כָּבֵד תָּלוּ אֶת הֵמֵן תוֹךְ
שְׁנֵי יָמִים, מַדּוּעַ לָקַח שְׁבַעִים יוֹם עַד שֶׁנִּכְתְּבוּ הָאַגְרוֹת הַשְּׁנִיּוֹת?...?

אֵךְ יֵשׁ פֶּה עֲנִין מְאֹד מְאֹד נִפְלָא: תַּחֲלָה - מוּבָא בַּמִּפְרָשִׁים, שֶׁאַחֵר
שֶׁנִּכְתְּבוּ הָאַגְרוֹת הַחֲדָשׁוֹת, לֹא לָקַחוּ "רְצִים" רְגִילִים, אֲלָא "רִכְבֵּי
הַרְכָּשׁ הָאֲחֻשְׁתָּרְנִים" - טָסִים בְּמִהִירוֹת עֲצוּמָה, וְכִלְשׁוֹן הַפְּסוּק:
"הַרְצִים רִכְבֵּי הַרְכָּשׁ הָאֲחֻשְׁתָּרְנִים יֵצְאוּ מִבְּהֵלִים וְדַחּוּפִים בְּדַבַּר
הַמֶּלֶךְ", בְּשׁוֹנָה מִהַכְּתוּב בְּאַגְרוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת: "הַרְצִים יֵצְאוּ דַחּוּפִים
בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ", פֶּה כְּתוּב "מִבְּהֵלִים" וְדַחּוּפִים - שֶׁלָּחוּ אוֹתָם שְׁפִירוּצוֹ
בְּמִהִירוֹת עֲצוּמָה...

נָשׁוּב לְשֶׁאֲלַתְנוּ: מַדּוּעַ חָכְנוּ שְׁבַעִים יוֹם עַד הָאַגְרוֹת הַשְּׁנִיּוֹת? אוֹמְרִים
הַמִּפְרָשִׁים לְפִי 'פְּשָׁט': כִּי חָכְנוּ עַד שֶׁיַּחֲזְרוּ כָּל הַשְּׁלִיחִים הָרֵאשׁוֹנִים,
כִּי אִם לֹא יַחֲזְרוּ הַשְּׁלִיחִים הָרֵאשׁוֹנִים וַיִּשְׁלְחוּ שְׁלִיחִים חֲדָשִׁים - יִהְיֶה
בְּלָבוֹל בֵּין הָאַגְרוֹת שֶׁהִתְקַבְּלוּ בְּזַמְנֵים שׁוֹנִים... עַל-כֵּן חָכְנוּ עַד שֶׁכָּל

השליחים הראשונים חזרו לשושן הבירה, ואז נתנו להם את האגרות
החדשות שנכתבו באותו היום - כ"ג סיון, והוציאו אותם "מבהלים
ודחופים" - 'תצאו במהירות לכל המקומות ותפרסמו שכל האגרות
הראשונות היו זיוף, ובאמת המלך רוצה בדיוק הפוך' - שהיהודים
יכניעו וישמידו את כל הגויים ימח שמם!

ובפנימיות הענין, מדוע היה הצער הזה במשך שבועים יום דוקא?
אומר המדרש בפ'רשת 'ויחי' (בראשית רבה ק, ו), דהנה כשיעקב אבינו
נפטר במצרים, העלו אותו לארץ-ישראל לקברו במערת המכפלה,
וכתוב שם שהמצרים עשו אבל ליעקב אבינו - "אבל כבוד זה
למצרים", וזה היה במשך שבועים יום. מדוע המצרים התאבלו על
יעקב אבינו? הצדיק - יעקב אבינו - היה חשוב מאד במצרים, כי
כשהגיע יעקב אבינו למצרים הגיעה ברכה למצרים: הנילוס התחיל
לתת מים, והיה שפע! עד שהגיע יעקב אבינו היה 'רעב' במשך
שנתיים, ומיד כשיעקב אבינו הגיע - נפסק הרעב והגיע שפע
וברכה... ולכן כשיעקב אבינו נפטר היה "אבל כבוד" במצרים במשך
שבועים יום.

אומר המדרש: 'אותן שבועים יום שבין אגרת לאגרת, כנגד שבועים
יום שעשו מצרים חסד עם אבינו יעקב'; השבועים יום שהצטערו עם-
ישראל באבלות [מיום י"ג ניסן עד יום כ"ג סיון], הם כנגד שבועים
יום שעשו מצרים חסד עם אבינו יעקב... איך הקדוש-ברוך-הוא
מנהיג את העולם - זה למעלה מן השכל! אמנם הם גוים, אבל מחמת
שהצטערו על האבל של יעקב אבינו, וכמו שכתוב: "וירא יושב
הארץ הפנעני את האבל בגרן האטד" - גם הגוים שבארץ-ישראל ראו
את זה, "ויאמרו אבל כבוד זה למצרים על כן קרא שמה אבל מצרים
אשר בעבר הירדן" - הם כבודו קצת את יעקב אבינו, ועל-ידי-זה הם
קבלו שהיתה להם השליטה באלו השבועים יום בין י"ג ניסן עד כ"ג
סיון.

וזו השמחה של היום הזה – שנגמר האבל, ועכשו התהפך האבל הזה על כל הגויים, כי עכשו כל העמלקים יודעים שאמנם יקח קצת זמן – מחדש סיון עד חדש אדר – אבל אז יקיים "ולהיות היהודים עתידים ליום הזה להנקם מאיביהם", וכל איזה רשע ימח שמו שהיה לו 'עסק' עם יהודי ורצה להזיק ליהודי – הוא כבר דאג מה יהיה אתו... ולבסוף באמת הוא קבל את הסוף שלו!

ודעו, ילדים יקרים, דבר נורא: גס פורים קרה אחר שהחריב נבוכדנצר את בית המקדש, ועם ישראל גלו לבבל, והיו שבעים שנה בגלות-בבל, ובסוף שבעים השנים קרה כל הגס של פורים; אחשוורוש טעה בחשבון, וחשב שכבר עברו שבעים שנה, ולא יבנה בית-המקדש, ולכן הוא הוציא את כל כלי המקדש ועשה את הסעודה וכו', אך באמת עדין לא חלפו השבעים שנה, אלא רק היו לקראת סופם, ואכן אחר-כך עזרא הסופר עלה מבבל והתחיל לבנות את בית-המקדש, אבל היו שבעים שנה של גלות-בבל, ומדוע דוקא שבעים שנה? חכמינו הקדושים אומרים, מחמת שבימי בית-ראשון בטלו שמיטה ויובל, והמצוות התלויות בארץ – קבלו ענש של שבעים שנה בגלות כדי לכפר על זה.

אומר הגאון מוילנא זי"ע בפרושו למגלת-אסתר: אלו השבעים יום שהיו מיום י"ג ניסן עד כ"ג סיון שהיו בהם בצער ואבל, הם היו כדי שיחזרו בתשובה כדי לכפר על כל שבעים שנות גלות-בבל!

דברנו מכל זה רק כדי שנדע מעט 'איפה אנחנו עומדים עכשו' – מהותו של יום כ"ג סיון, ובזה היום זכה הילד נ"י לעשות סיום ש"ס בבלי, שזה מאד מתאים למה שאמרנו, כי תלמוד-בבלי נקרא "במחשכים הושיבני עולם" (איכה ג, ו) – 'זה תלמודה של בבלי' (סנהדרין כד); נמצא ש'סיום ש"ס בבלי' הוא כמו 'סיום גלות-בבל'... כי עד שאדם לא זוכה לסיום ש"ס – הוא בגלות בבלי, אבל מיד כשאדם זוכה לסיום את הש"ס – הוא יצא מגלות-בבל!

זהו היום הקדוש שבו זכית לעשות את הסיום - יום של "ונהפוך הוא" - הכל מתהפך! מגלים את הזיוף ואת השקר של הזמן - שהוא כבר תלוי מזמן על העץ, אבל הוא השאיר עדין את הכתבים שהוא כתב... לא ולא! עכשו יש "אגרות חדשות" - מתחילים את הש"ס עוד הפעם! מתחילים למודים קדושים מחדש! שזה נקרא "אגרות חדשות" - חדש! מה שהיה עד עכשו - היה, ועכשו - באמצע ימי הקיץ - מתחילים מחדש!

ובל נשכח שאנחנו עדין בחדש סיון, וחכמינו הקדושים אומרים על הפסוק (אסתר ט, כז) "קימו וקבלו" - שבנס פורים קבלו עם ישראל את התורה מחדש מאהבה! כי במתן-תורה הרים הקדוש ברוך הוא את ההר ואמר 'אם אינכם מקבלים את התורה - ההר יורד עליכם'... אבל בימי פורים - אומרת הגמרא - קבלו את התורה מאהבה! כי ראו איך שהכל התהפך, וכבר אהבים את התורה...

נמצא שעכשו כותבים "אגרות חדשות" - שמתחילים מחדש! סימת את הש"ס, תמשיך לירושלמי ותוספתא... וכל אחד ואחד מכם יעשה סיום - זו השמחה הכי גדולה!

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שבזכות היום הקדוש הזה יתקיים "ונהפוך הוא" אצל כל הגויים ואמות העולם - הכל יתהפך עליהם! כל הטילים וכל הפצצות הכל יחזר על הפנים שלהם כמו הזמן ועשרת בניו! עם ישראל יצאו בקרוב מכל הצרות ומכל הגלות, משיח-צדקנו יבוא בקרוב ויהיה הגאולה השלמה!